

# GORENJEJEC.

Političen in gospodarski list.

**Vabilo na naročbo.** «GORENJEJEC» stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravništvu.

## Resni znaki.

V naravi se vrše vse prikazni po gotovem zakonu. Z železno doslednostjo slede druga drugi, in prva je vedno vzrok naslednje. Če v poletnem času pripeka več dolgih dni od ranega jutra do poznega večera vse pozivljajoče sonce na izmučeno zemljo, vemo, da vsled teh sončnih žarkov izpuhti del vode, se dvigne v zrak in nam provzroči dobrodejni in zaželjeni dež.

In tisto doslednost pojavov, tisto zvezo med vzrokom in učinkom opazujemo tudi v duševnem življenju.

Velika masa našega ljudstva je še na taki duševni stopinji, da njegovo versko prepričanje, njegovo versko življenje obsega celo njegovo duševno bitje. Celi teden se trudi ubogi trpin pri slabi hrani v neposredni dotiki s svojimi živinčeti na polju in po gozdu. Ko pa pride sobota, ko se zasliši iz zvonikovih lin zvonjenje naznanjujoče delopust, polasti se tudi našega težaka prazničen čut, nedelja mu prinese obisk cerkve, boljšo hrano in snažno obleko ter počitek. Potem pa zopet zapade skozi celi teden duševni apatiji.

Pri tem položaju se ne moremo čuditi, da ima duhovščina ves in neomejen vpliv na našega kmeta, da razpolaga ž njim kakor z mrtvo stvarino. In ker je stvar taka, ravno zaradi tega so nas ravno nekateri pojavi zadnjih dni naravnost presenetili.

Bilo je morda pred enim letom, ko smo čitali v listih, da je nekje na Štajarskem sklenil občinski odbor, da ne bo oficijelno pozdravil škofa, ki je prišel birmovat. Stvar je napravila precej senzacije in marsikdo, ki razmotriva našo javnost, si je mislil, kaj takega na Kranjskem ni mogoče. Pretečene tedne pa smo se prepričali, da so tudi na Kranjskem stvari že mnogo dalje dozorele, nego bi bili domnevali. Čuli smo, da se pri potovanju škofa Jegliča po Dolenjskem niso udeležili oficijelnega sprejema občinski zastopi v Metliki, Črnomlju in Novem Mestu, da — in to bi posebno povdarjali — da sta na enak način demonstrirala občinska zastopa v Ilirski Bistrici in Zagorju.

To so po našem mnenju zelo resni znaki in škof Jeglič in njegovi svetovalci imajo tisoč vzrokov, razmišljati o njih.

Nismo osebni oboževalci oficijelnih slavnosti z belo oblečenimi deklicami, zmrzujočo šolsko mladino in komandiranimi uradniki. Tak sprejem nas vedno spominja pesnikovih besedi: «D'rum sucht die Menschen zu verwirren, sie zu befriedigen ist schwer.» Vendar to naše stališče tu ne pride v poštev. Slavnosti so vedno bile od olimpijskih iger in circenzev, do pogrebščin in novih maš. In ostale bodo, ker jih človeška slabost zahteva. Nihče ni razumel tega bolje nego liturgija rimskokatoliške cerkve, ki je vstvarila mnogo praznikov in najlepše uvrstila v take letne čase, kjer najbolj ugajajo ljudskemu čuvstvanju.

Če se torej pripeti, da pri takih razmerah, med ljudstvom, katerega masi je versko življenje, so cerkvene slavnosti vse, sklepajo občinski odbori, da ne pozdravijo škofa, ki je bil pred par leti pri prihodu v deželo sprejet s kraljevimi častmi — je to prikazen, tako važna, tako jasna, da bi se škof Jeglič, če je sploh še pristopen kakim argumentom, moral iz nje marsičesa naučiti.

V to vrsto značilnih pojavov štejemo tudi vest, da je v Ljubljani na en dan prestopilo 14 oseb iz katoliške v protestantsko cerkev.

Le plitve glave se morejo zadovoljiti s tem, da po listih «obsojajo» take prikazni, kakor je plitev gospodar, ki «obsoja» plamen, ki je švignil skozi njegovo streho. In to je pravi pravcati ogenj v strehi klerikalne politike na Kranjskem. Preresni so ti pojavi, da bi nam zadoščalo, če jih kdo «obsoja» ali odobrava. Vsakdo mora priznati, da so ti pojavi dokaz, da je na narodnem telesu nekaj bolnega in dolžnost je vsakega, ki se briga za javnost, vprašati se, kje tiči vzrok te bolezni.

In tu zopet vidimo dvigati se plitve glavice in poslušne težake, ki bodo rekli: temu so krivi liberalci, to je zakrivilo liberalno časopisje, to je sad liberalne struje v deželi. Temu moramo z vso odločnostjo ugovarjati. Preveč tiči še masa narodova v farovških verigah, preveč ima še slepega strahu pred duhovniško suknyo in tonzuro, premalo ima še lastne sodbe, da bi bili taki pojavi mogoči, ko bi se ne bilo grešilo, in hudo grešilo znotraj zidov.

To so nasledki brezmejnega izvajanja načela: duhovnik mora vun iz zakristije, vun po štacunah, na volišča, na plesišča. Večina duhovščine je že zunaj, ali drugo in važno vprašanje je, kdaj in kakšna bo prišla nazaj.

Ti pojavi pa so jasen dokaz, da ta najnovejša struja v cerkveni upravi razdira v masi naroda ugled duhovščine sploh in škofa posebej, mnogo bolj nego bi moglo to storiti vse liberalno časopisje v deželi, neodvisneje in inteligentneje sloje pa žene k prestopu v drugo veropovedanje.

## Denarna in moralna kuga v Bohinju.

Dopis iz Bohinja. [Dalje.]

Kaj tacega pa je storil kapelan Oblak v Srednji vasi, da se hočemo na tem mestu pečati z njim? O, storil je mnogo slabega in hudega za tukajšnje dosedaj dobro in pošteno ljudstvo, tako, da bode to čutilo zle posledice njegovega političnega delovanja še v poznih časih ali pa vedno! Zgodovina našega malega in že od drugih večjih narodov zatiranega naroda pa pozna še dokaj drugih takih ljudskih osrečevalcev, ki zaslužijo tisto pohvalo od naše strani, kakor srednjevaški kapelan. Zato ta spis zadeva na več mestih tudi druge njegove politične tovariše in nadalje ne samo Bohinjcev, ampak tudi drugo slovensko ljudstvo, ki ima opraviti s takimi grabežljivimi dušnimi pastirji. Vemo, da je v tem oziru za Bohinjce odveč vsaka beseda; kajti zanje velja v polni meri pregovor: Pametnega izuči tuja nesreča, bedaka pa še lastna težko! A pisali bomo vseeno toliko bolj zavoljo drugih slovenskih rojakov, in ako bodo te vrstice pripomogle komu izmed njih k pobolšanju ali k spoznanju, dosežen bode vsaj deloma naš dober namen.

Kakor vsak pravi klerikalec, tako si je tudi kapelan Oblak postavil za glavno nalogo, kolikor mogoče dosti denarja naloviti si med nevednim kmetskimi ljudstvom. V ta namen je že pred ustanovitvijo konsumnega društva v Srednji vasi prav pridno vohunil okrog za hranilničnimi knjžicami. Kakor hitro je izvedel, da ima kdo njegovih župnih ovčic kako tako knjžico, brž je napravil naskok nanjo. Ako ni mogel drugače izviti knjžice iz rok dotični osebi, prigovarjal ji je, da naj mu jo da vsaj samo shraniti, misleč si: «Ko bode knjžica enkrat v mojih rokah, potem bom že kako naredil, da bode moja last!» Preveč bi narastel ta spis, ako bi hoteli natančno popisovati vse kričee slučajev, v katerih so naši Bohinjci imeli opraviti z njim zaradi hranilničnih knjžic. Navedli bomo zato le dva taka slučaja, katera bodeta

našim cenjenim bralcem razjasnila, kaj je kapelanu Oblaku bolj pri srcu, ali blagor ljudstva in vera ali lastni žep!

V Studorju še zdaj živi stara slaboumna žena z imenom Mina Odar, ki ima svojo hišico in si je bila v teku let pridobila okoli 3000 kron gotovine. Nekaj tega denarja je imela na posojilu pri sorodnikih, večji del pa naloženega v hranilnici. Kapelan Oblak je hitro izvohal ta zaklad ter prav marljivo obiskoval denarno ženico tako dolgo, da je dobil vso njeno gotovino, naloženo v hranilnici v svoje roke. Ženica pa je postala potem vsled prevelikih skrbi zaradi denarja vedno bolj slaboumna ter je nazadnje postala nesposobna za vsako delo. Rediti so jo morali njeni revni sorodniki, kakor kako beračico, a njen denar je imel v malhi kapelan, ki je na mnoge prošnje in le na najhujši pritisk sorodnikov semtertja izpustil kako kronico izpod palca za Mino Odar, in še takrat je delal vselej opombe, da je ves denar, ki ga je dobil od nje zdaj deloma njegova last, deloma pa, da je namenjen za dobre namene in da le iz dobrote da, kar da od njega zanjo. Sorodniki slaboumne žene so se naposled naveličali prositi kapelana za denar, do katerega je on imel najmanj pravice, in so vso stvar naznanili sodnji v Radovljici. Ta je nato postavila Mino Odar pod kuratelo in za njenega skrbnika določila njenega mlajšega sorodnika z naročilom, da ima tožiti kapelana na izročitev vsega denarja slaboumne varovanke, ako ga noče dati od sebe z lepo. Kapelan je po več sodnijskih obravnavah, brezuspešnem obotavljanju in neumnem zagovarjanju vendar s silno težkim srcem izročil sodnji dve hranilnični knjžici z denarnimi vlogami okoli 2300 kron. Na eno knjžico je bil preje že vzel iz hranilnice 600 kron in to nasproti sodnji v pismu od 28. marca 1900 med drugim opravičeval, da je ta znesek uporabil za misijon, ki se je vršil v Srednji vasi meseca novembra in decembra prejšnjega leta, kar vse lahko dokaže s pobotnicami. Skrbnik Mine Odar je bil toliko popustljiv, da mu je verjel ter pustil tistih 600 K v njegovi malhi, brez da bi zahteval o njih natančen in pošten račun. O tej kapelanovi trditvi pa je izvedel tudi g. župnik v Srednji vasi in kapelana na laž postavil z besedami, s katerimi se je kmalu na to pritoževal čez njega proti nekaterim ženicam. Pritoževal se je čez kapelana nekako takole: «Naš kapelan pravi, da je dal 600 kron za misijon, a nič ne vem, kedaj in kako. Pa tudi nismo potrebovali denarja od njega, ker se je za misijon pobiralo po celi fari in farani so nam prinesli vsega še več nego je bilo potreba in stanovanje in hrano sem misijonarjem jaz dal.» Ali vse to ni kapelana nič motilo v njegovi denarni ljubezni, ampak je bil nazadnje še celo vesel, da mu ni bilo treba še teh 600 kronic izročiti sodnji.

## PODLISTEK.

### Prigodbe nekdanjih časov

opisuje Matija Bobnar.

V letu

VIII.

- 1826 dne 17. maja je padla velika slana, ki je napravila mnogo škode po vrtilih in po poljih. O sv. Leopoldu (v jeseni) je bilc po deželi več povodenj. Voda je stala po kletih in tudi po hlevih, ljudje so bredli in prosili Boga pomoči, da bi se obrnilo na bolje. To leto je sneg zapadel še o binkoštih, tudi na jesen je kmalu pobelil zemljo, a vselej brez škode. Letina je bila dobra. Stari ljudje so pripovedovali, da je bilo tako tudi leta 1795. Sneg je takrat zapadel še o binkoštih, ležal cele tri dni, pa vendar ni napravil nobene škode.
- 1827 dne 25. januarja je ležalo na Kranjskem toliko snega, da se je človek skoro v njem skril. Enako sneženi leti sta bili tudi 1845 in 1895.
- 1830 je bil o svečnici tak mraz, da so zamrznila mlinška kolesa. Ljudje marsikje niso mogli peči kruha.

Tla so bila ledena, in težko je bilo priti iz enega v drug kraj. Na kmetih so se vsled tega prav pridno vrtili kolovrati in popredli mnogo prediva, lepe preje, za vreče in domačo robo. Bila je to najboljša obleka, katero dandanes le redko vidimo.

- 1831 o sv. Juriju je bilo žito v klasju, na sv. Izidorja dan je na Gorenjskem zapadel sneg, drugi dan pa je bila slana, ki je napravila zelo veliko škodo. Letina je bila vsled tega slaba. Tudi prihodnje leto
- 1832 je dne 11. in 12. maja snežilo po Gorenjskem; toča je pobila večkrat; bila je tudi huda suša. Kar je po suši in toči ostalo, vzela je slana o sv. Matvezu (dne 23. septembra).
- 1833 je padel dne 23. julija na planinah sneg; zato je bilo po planjavah tako mrzlo, da so ljudje o sv. Jakobu hodili po polju napravljeni v zimskih oblekah.
- 1834 je na sv. Florjana dan drevje sploh cvetelo; trta je kazala dobro, bila je prav dobra letina in iz-

Denar, ki je bil srečno rešen iz kapelanovih krempljev, je sodnija shranila in od njega zdaj dobiva vsako leto oskrbovalec Mine Odar toliko, da jo more pošteno preskrbeti s hrano in obleko. Ako bi se ne bila zanjo potegnila sodnija, pa bi jo morala sedaj najbrž rediti srenja na svoje troške, a poštenjaš kapelan, ki je z njo v sorodu le po Adamu in Evi, bi se širokoustno smejal in prešteval njene tisočake! Oj, lepi, zelo lepi bi bili in tudi nekaj bi zalegli, kamor bi jih utaknil! Ali dati jih je moral iz rok za vselej in zato ubogemu Horjulcu še sedaj srce krvavi za njimi!

Se nadaljuje.

V Kranju, 9. novembra.

Na Goriškem se vrše prve dni prihodnjega meseca deželnozborske volitve. Pri zadnjih državnozborskih volitvah je prvokrat zmagonosno nastopila mlada, a čila narodno-napredna stranka, katera je tudi sedaj posegla energično v volilni boj. Tudi ondi se ima boriti proti takoimenovanim klerikalcem. Mi želimo svojim sobojevnikom obilo uspehov v teh vročih volilnih dneh.

V državnem zboru je govoril poslanec Biankini o zavodu sv. Jeronima v Rimu in zahteval vseučilišče za Jugoslovane. Na Dunaju so hoteli napraviti vsi jugoslovanski dijaki shod, ki pa je bil zabranjen. — Čeh Herold je izpovedal, da se bodo Čehi uprli z vso silo, ako se poskusi uvesti nemški državni jezik.

Otok Kreta se menda priklopi Grški. Rusija temu ne ugovarja.

Turški sultan je prepovedal jezuitom vhod v turško državo.

S Kitajskega. Iz misijonarskih krogov prihajajo vesti o napadu na cesarico-vdovo. Spremljevalec cesarice je bil ubit, cesarica pa je bila nepoškodovana. Zločinca so na mestu usmrtili.

## Dopisi.

**Iz Stražišča.** Gospod urednik! Čeravno smo v Vaši bližini, se vendar zelo redko oglašamo v Vašem listu. Še celo v volilnem času smo mirovali. Takrat pa le radi tega, ker nas je Bog neusmiljeno tepel z vednim deževjem in smo vsled tega svoj prosti čas posvečevali le v molitev za lepo vreme, kajti č. duhovščini se pač ni zljubilo brati sv. maš, to pa najbrže radi tega, ker se barometer ni hotel na bolje obrniti. Pa pustimo to in podajmo se danes tja, kamor nam sili pero. Namen tega dopisa je, da enkrat odločno izpregovorimo v zadevi, katera se je pred nedavnim časom sprožila, namreč ustanoviti gasilno društvo. Vsaj že zakon zahteva, da se mora tam, kjer je gotovo število hiš, ustanoviti gasilno društvo. Tudi pri nas se je raznesla vest, da je

vrstno vino, katero se je moglo primerjati le onemu iz leta 1811. Meseca septembra je bila huda suša; kmetje so težko orali in sejali ozimno žito, rž in pšenico. Mnogo so si napravili in zvozili domov za zimo drv, katere so vozili iz daljnjih hribovskih gozdov pod gorami, kakor Kozja glava i. t. d. Dandanes pač dobe nekateri posestniki, ki bi ne šli niti zastonj, sami zase sekati v hribovske gozde, kjer so grda pota in je nevarnost za ljudi in za živino.

1835 je bila zima brez snega. Šele 22. marca je padlo eno ped snega. Poleti je bila strašna suša; zato so kmetje pridelali malo sena. Iz oddaljenih gozdov so ljudje vozili domov steljo in drva. Voziček stelje je veljalo trideset krajcarjev, drv pa 50 krajcarjev. Lahko so torej dobro kuhali in kurili za prasičjo rejo. Vkljub vsemu temu so se prašiči v jeseni poceni kupovali od kmetovalcev, tako, da je vsaka družina lahko zaklala dobro rejenega prašička za oskrbo celega leta.

županstvo dovolilo za ustanovitev tistega 200 gld. S kakim veseljem smo pozdravili ta napredni korak županstva. Koliko je bilo na tem ravnice, še danes ne vemo, le k temu pristavimo toliko, da smo našega župana ukrepa bili veseli. Požar, ki je letos upepelil dvema gospodarjema poslopji, je bil dokaz, kako potrebujemo pri nas gasilnega društva. Hiše in vsa poslopja so skoro eno pri drugem, večinoma je vse krito s slamo in leseno. In če bi pričelo goreti enkrat na zgornji (severni) strani in proti sv. Joštu, upepeljenih bo skoro najmanj sto poslopij in če je še manj vetra. Imamo sicer brizgalno, katera pa se ne more rabiti za velik požar. Čudno se nam zdi, da če že župan nima toliko razvidnosti, da občinski možje, katere volimo v odbor radi tega, da bi delali v korist občine in blagor občanov, le kimajo in se ne brigajo za to, kar je najbolj potrebno. Če bi bilo treba zidati ali postaviti kako znamenje in naj stane še več, če reče župnik, mora biti in če bi morali župljani denar izkopati iz tal. Takrat se molze naše revno ljudstvo, ki mora prispevati k takim stavbam, če ne pa je pogubljeno. Ne dotaknemo se pa tega zato, da bi smesili cerkvene naprave. Bog ne daj! Omenili smo to le radi tega, ker je dokazano, da se da vse narediti, če le hočejo vplivni možje, kakor gg. župan, odborniki in župnik. Kakor omenjeno, če bi se požar pripetil na severni strani vasi, bi se vničila vsa poslopja in na stotine družin bi bilo brez strehe. Vprašamo le g. župana, kaj bi potem pametnega ukrenil? Le nikar podrepovati, temveč kot župan odločno nastopiti in potrebno ukreniti, da se občina obvaruje nezgode, katera preči. Naj ne bo to glas vpijočega v puščavi, ampak glas rešitelja nezgode.

**Z Dolenjskega.** (Ključar — tat.) Nekje na Dolenjskem živi župnik, ki je ključarja obdolžil tatvine 2 kron 59 vin. To je prišlo takole: Ta župnik ima dva ključarja pri podružnici sv. Franciška. Eden teh je že 11 let v Ameriki. Namesto njega opravlja njegova žena opravila ključarja. Drugi ključar mora skrbeti za vse. Lani je popravil cerkev ter plačal iz lastnega žepa troške, kupil je tudi iz svojega albo in štolo. Celih pet let njegovega ključarstva ni imel župnik z njim obračuna. Dne 1. septembra 1900 se je ob žegnanju v podružnici nabralo 2-59 K. Posestniki, ki imajo z vsem preskrbovati to podružnico, so se sešli, žena v Ameriki nahajajočega se ključarja pa je prinesla pušico in ključ. Možje so dali navedenih K 2-59 ključarju, naj s tem plača nekaj svojih za cerkev nastalih troškov. — Pozneje se je župnik skregal s ključarjem, ga odstavil in od njega zahteval plačilo teh iz pušice vzetih K 2-59. A ta jih ni hotel dati. Župnik je postavil ključarjem drugega, ki pa ni hotel prevzeti ključarstva, češ, ženske kot drugega ključarja ne mara. Župnik se je seveda izgovarjal, da v njegovi fari ni mož, da morajo biti ženske. Rekel je tudi pri tej priliki, da ni treba skrbeti za ohranitev cerkve, bo vsaj duhovščina imela manj opravila. Možem, ki so prosili župnika, naj namesto v Ameriki se nahajajočega ključarja dobi drugega in naj prejšnjega, a sedaj odstavljenega, ki se je toliko trudil za cerkev, zopet postavi v prejšnjo čast, je rekel ta župnik, da bo vsakega, ki mu še kaj govori o tem, sunil v . . . On ima pravico imenovati in odstavljati, farani pa mu morajo biti pokorni. Računov ni imel nobenih s ključarjem in z žensko v Ameriki se nahajajočega ključarja, ordinarijatu pa je pošiljal vsako leto račune. Podkrižal je sam oba ključarja, račune delal, kakor je hotel. Pri obravnavi je župnik priznal, da je že pet let, kar je toženemu ključarju dal pravico, da sme v pušici nabrani denar porabljeni za cerkvene potrebe. Župnik je vedel, da je alba in štola nova, da se je popravila cerkev, dasi ga pri popravilu ni bilo blizu. Proti nekemu možu se je celo izrazil, naj bo ključar zadovoljen, da ga zaradi tatvine K 2-49 ni tožil. Ključar je potem tožil župnika zaradi razžaljenja časti, župnik pa ključarja zaradi tatvine. Ključar je bil, kar je samo ob sebi umevno, oproščen, župnik pa pri obeh sodiščih, kar je tudi samo ob sebi umevno, obsodjen zaradi razžaljenja časti na 100 K, ker je že dvakrat prej farane razleco razžalil. Enkrat je moža imenoval roparja. Državno pravdnništvo se seveda ni pritožilo za-

radi oprostivte ključarja zaradi tatvine, ker se mu je menda zdelo preneumno. To naj bi bil v kratkem opis te zabavne pravde.

Konec pride.

**Z Dunaja**, 8. novembra. Danes dopoldne se je vršila na tukajšnji univerzi demonstracija jugoslovanskih akademikov. Povod temu koraku je dala resolucija laških dijakov za ustanovitev laške univerze v Trstu. Združeni jugoslovanski akademiki so hoteli napraviti shod v kakem tukajšnjem javnem lokalu, da protestirajo proti zahtevam laških dijakov, kar je pa bilo od policije prepovedano. Nato so se obrnili do rektorja, da jim dovoli zborovanje na univerzi. Ker jim je tudi ta odbil njihovo prošnjo, zbralo se je danes dopoldne ob polenajstih kakih 600 Jugoslovancev, katerim se je pridružilo nekaj Čehov in Poljakov, da tako skupno protestirajo proti postopanju laških dijakov, rektorja in vlade. Slovenski visokošolec je pričel čitati memorandum, takoj, ko je pa pričel v slovenskem jeziku, bil je prekinjen z glasnimi «Pfui»- in «Abzug»-klici nemških dijakov. Kot odgovor na te klice so zadonele slovanske pesmi «Hej Slovani», «U boj» in «Naprej», pozdravljene od Slovanov z glasnimi «Živio»-klici. Med tem je šla trojica slovenskih dijakov k rektorju, kateri jim je obljubil, da bode posredoval, da dobio javen lokal za zborovanje. Dočim je bila deputacija pri rektorju, nastal je med Slovani in Nemci pretep. A vzlic silnemu navalu niso mogli Nemci Slovanov potisniti iz avle. Ob 1/2 12 so zapustili slednji prostovoljno avlo glasno pevajoč «Hej Slovani», «Naprej», «Lepa naša domovina». Na «Ringu» jih sprejme policija, ki je potegnila sablje, dočim so «Slovani» zapeli znano kranjsko «Kaj nam pa morejo». Nato odkorakajo vsi, pojoč slov. pesmi, po obljudeni «Alzerci» v kake 20 minut oddaljeno Budjevičko pivnico, kjer so se po kratkem pomenu razšli.

S— C— S—

## Novičar.

Na Gorenjskem.

**Osebnosti.** Začasni učitelj v Olševku, g. Leopold Ferjan in začasna učiteljica v Šenčurju pri Kranju, gdč. Marija Šlajpah sta imenovana definitivnim. — Prestavljeni so gg. učitelji: Ivan Schmeidek iz Blagovice v Rova, Jakob Slapar iz Rateč na Brdo, Anton Potočnik iz Žabnice v Reteče, Ivan Kiferle iz Cirklega v Naklo in gdč. Marija Mlakar iz Planine na Trato.

**Gorenjec** — v spovednici. Iz tržiških konsumnih prostorov se je preselil v Kranj mali kapelan Potokar. Kakor se kaže, mu leži «Gorenjec» močno na srcu, če ne — v želodcu! Pri spovedi baje prepoveduje naš list «pod smrtnim grehom». Zdi se nam pa, da letošnji pastirski list ne prepoveduje, temveč le odsvetuje branje liberalnih časopisov. To smo povedali mlademu možu le zato, da ne bo preveč obtežil svoje duše, ako bo dal kakemu trdovratnemu bralcu našega lista «ta suho». Sicer pa zaradi nas lahko prepoveduje «Gorenjca» v spovednici ali gromi čezenj na leci — kakor mu drago. Tedaj le korajžo! Hvaležni mu bomo za to uslugo, kakor smo njegovemu dekanu, našemu ljubemu prijatelju Koblarju.

**Kranjski občinski odbor** je imel sejo v sredo dne 7. t. m. Župan poroča, da se bo vršil 19. novembra komisijonalni ogled pod Druljevko radi novega vodnega projekta T. Pavšlarja. Na predlog občinskega svetovaleca dr. V. Štempiharja se naroči županu, da poižve po izvedencu ali in kak vpliv bo imela nameravana vodna naprava na občinski pašnik Gaštej ali na vodno kolo pri Majdičevem mlinu. Po rezultatu teh poižvedb naj župan postopa pri ogledu. — V imenu finančnega odseka in odseka za električno razsvetljavo stavi občinski odbornik dr. E. Šavnik naslednje predloge: 1. Podjetniku A. Kreuzbergerju se dovoli naknadno, da sme na določenih prostorih v mestu in ob občinskih potih postaviti drogove za napeljavo žice v svrhu električne razsvetljave. 2. Ponudbi za električno razsvetljavo mesta A. Kreuzbergerja in instalacijske tvrdke Pichler & Co. se za enkrat odkloniti, ker se ne vjemati in ste premalo jasni. 3. A. Kreuzberger se pozove, da napravi v zvezi s tvrdko Pichler & Co. novo jednotno ponudbo, v kateri naj stavi točne predloge glede cene žarnic in glede od-

škodbe občine, ako bi njegova naprava vsled kake ne-zgode ne funkcionirala. Občinski odbornik dr. F. Prevc stavi dodatni predlog, da naj se odseku za električno razsvetljavo naroči stopiti v dogovor s Kreuzbergerjem radi eventualne nove ponudbe. Med razgovorom o teh predlogih stavi pooblaščenec virilista K. Pollaka A. Koblar naslednji samostojni predlog: Po izvedencu naj se nemudoma preišče uporabnost vodne sile, katero ima mesto na Savi in napravi proračun za razsvetljavo mesta v lastni režiji in pri prihodnji seji naj se predloži proračun z onima privatnih podjetnikov. Utemeljuje svoj predlog izraza predlagatelj z ozirom na ponudbi A. Kreuzbergerja in Pichler & Co. svoje pomisleke, češ, da sta oba ponudnika privatni tvrdki. Občina naj skuša napraviti električno razsvetljavo v svoji režiji s pomočjo svoje vodne sile na Savi. Občinski odbornik C. Pirc pozdravlja predlog pooblaščenca virilista K. Pollaka, pritrjuje izraženim pomislekom in zlasti še povdarja, da bo občinski odbor moral dobro premisliti, predno bo sprejel kako ponudbo, kajti podjetnik je sicer pritrtil na hiše držaje in postavil na ptuja zemljišča drogove za napeljavo žice, a zavezati se je moral vsakemu posestniku z reverzom, da mora, ako posestnik to zahteva, takoj odstraniti te naprave. Tako se razsvetljava vsak čas lahko prepreči. Sicer pa govornik obzaluje, da je prišel predlagatelj nekoliko prepozno s svojim predlogom, da naj se preišče vporabnost vodne sile, katero ima mesto na Savi. Odsek za električno razsvetljavo se je v tem oziru že delj časa pogajal s priznanim izvedencem inženirjem W. Faehndrichom v Mödlingu, ki bo vsled odsekovega poziva prišel prihodnje dni v Kranj, da izmeri vodno silo ob Savi. Odseku samemu je na tem ležeče, da se že enkrat pojasni kočljiva zadeva. Ker ima tedaj stavljeni predlog namen provzročiti akcijo, katero je odsek že začel, predlaga, da naj se napominani predlog izroči odseku za električno razsvetljavo. Pooblaščenec virilista K. Pollaka ni prav, ker se je s to zadevo odlašalo, Pirc odgovarja, virilist T. Pavšlar pa vmes vpije: «Škandal! Škandal! Pet let ste že zamudili. Občina ima vsako leto pet tisoč škode! Vam bomo že pokazali!» Glasen smeh sledi tem besedam in odbornik Pirc predlaga, da se izreče virilistu Pavšlarju graja za ta neparlamentarni nastop, češ, morda se bo Pavšlar sčasoma vendar naučil malo manire. Ko se pa slišijo mejklici «Vsak trud zastoj!» «Ni kar nič upanja!», umakne Pirc svoj predlog z ozirom na to, ker — kakor uvidi — res ni upanja, da bi se Pavšlar poboljšal. Pavšlar zahteva razjarjen, da naj se vseeno glasuje o tem predlogu. Pravi, da bo on sam tudi glasoval za ta predlog. Pirc ga zavrne, da ni mogoče glasovati o predlogu, ki se je umaknil, če pa hoče na vsak način grajo, naj pa sam predlaga, da se mu izreče. Ko se Pavšlar malo pomiri, se sprejmo vsi stavljeni predlogi. — Odbor pritrudi predlogu stavbenega odseka, da naj se dovoli brzozavnemu uradu prestaviti nekatere brzozavne drogove, ponekod napraviti kabel in speljati brzozavno žico na gimnazijskem poslopju. — Ko se še sprejme predlog policijskega odseka, da se odslovi mestni redar Matija Seršen in da se na njegovo mesto nastavi upokojeni žandarmerijski stražmešter Ivan Gogala, zaključijo župan sejo.

**Farovška hvaležnost.** Že nekaj sobot sem ponavlja kranjski dekan v «Slovenskem Listu» dolžitev, da so kranjsko mesto prehiteli z napravo električne razsvetljave zasebniki. Vedno se čuje trditev, kako bodo padali v žepe teh podvzetnikov tisočaki kakor kapa dež od strehe. Pred zadnjo deželnozborsko volitvijo je ribaril kranjski dekan v kalnem na ta način, da je menda obljuboval g. Kreuzbergerju, da bo dal električno luč napeljati v farno cerkev. Sploh obnašal se je tako, da bi človek mislil, da hoče postati tajni kompanjon tega podvzetja. Posrečilo so mu je tudi odpoditi dva liberalna volilca od deželnozborske volitve, obenem pa tudi odgnati iz neke kavarne precejšnje število stalnih gostov. Ko je torej pri zadnji občinski seji prišlo na dnevni red vprašanje o ponudbi g. Kreuzbergerja na mestno občino glede razsvetljave mesta, pričakovali smo po tiradah «Slovenskega Lista», da bo dekan Koblar kot lev šel za to ponudbo v boj. Ali kaj se zgodi? Koblar

pravi, da imamo tu pred sabo le dva zasebna ponudnika, katerima ne kaže se kar tako vezati... Nas, ki vemo, kako šarlatanstvo se uganja od neke strani v Kranju z vodovodom in električno lučjo, nas to postopanje niti raznenadilo ni, nekaterim pa bo morda le odprlo oči, da izprevidijo, kaj so farovške, pravzaprav farske obljube.

**Koblar & Hubad.** Odkar smo ravnatelju Hubadu radi njegovega netaktnega in nestrpnega postopanja stopili malo na prste, se mož ne more umiriti in v pomirjenje njegovih razdraženih živcev ga mora prijatelj Koblar venomer tolažiti v «Slovenskem Listu» in «Slovincu». V dokaz, kako ume Koblar svojo nehvaležno ulogo, ponatisnemo naj iz zadnjega «Slovenskega Lista» notico «Iz Gorenjskega»:

Začudenjem smo brali v «Slov. Listu», kako nečuvno in ostudno zapored napada umazani listič, ki slisi na ime «Gorenjec» kranjskega velezaslužnega g. ravnatelja J. Hubada. To pa vse radi tega, ker ne trobi v rog ponesrečenega jurista in farbarja Pirca. Nedavno ga je menda napadel radi ondodne «dijaške kuhinje», češ da ni hotel letos ničesar prispevati. G. ravnatelj je imel popolnoma prav. Tudi mi smo vedno pošiljali doneske za kuhinjo. Toda vsled napadov na g. ravnatelja ne bomo v bodoče prispevali nobenega beliča kuhinji, kjer ima glavno besedo liberalni Pirc in njegovi trabant. Pač pa bomo v bodoče pošiljali svoje darove blag. g. ravnatelju, ki jih bo vedel bolje porazdeliti, ker pozna dijake in tudi njih potrebe. Ti neprestani napadi presedajo celo liberalcem in ako bi radi njih trpela «dijaška kuhinja» naj se zahvaljo za to svojemu «bogu» Pircu. Več gorenjskih duhovnikov.

Nikakor ne dvomimo, da se je ta notica res skuhalo na Gorenjskem, a ker poznamo Koblarjev slog, smo tudi uverjeni, da je bil kuhar Koblar sam. Kdor pozna razmere, ve tudi prav dobro, da so vsa ta podtikanja prav navadno podlo snmničenje. Niti na um nam ne pride, da bi odgovarjali na take neumne surovosti, ki samo pričajo, da se z lažmi ne da zagovarjati slabe stvari. Pripomnimo naj le še enkrat, da se mi ne brigamo za to, če Hubad v katerikoli namen kaj prispeva ali ne, pač pa, da nas nikakor ni volja požirati neslanih direktorjevih opazk, kakor, da naj «Gorenjec» namesto njega plačuje, s katero neumestno in dostojanstvenika nevredno pripomnjo si je nakopal Hubad toliko skrbi na svojo izmučeno glavo. Če mogoče še surovejša kakor ta notica je pa Koblarjeva v «Slovincu» od 4. t. m. Zdi se nam, da je kumoval temu spisu tudi Hubad. To vse diši tako po onem perilu, katero prinašajo tako rade direktorju opravljive babnice. Vrhutega se pa nahaja v tej notici mnogo tvarine, katero je mogel preskrbeti le direktor sam. Z ozirom na našo pripomnjo o Hubadovi podporni zalogi, opravičuje Koblar direktorja ravno s takimi «zapupnimi» podatki in pravi, da se le liberalna predrznost more povspeti do zahtevanja, da bi ona pregledovala račune. No, slednjega ni «liberalna predrznost» zahtevala nikdar, pač pa sme imeti ta «liberalna predrznost» svoje misli o Hubadovi nepristranosti. Hubad deli podpore, ne da bi se posvetoval vsaj z razredniki, kakor je to običajno na vseh gimnazijah. Lažnive napade v tej notici na «Dijaško kuhinjo» naj zavrne odbor sam, če se mu zdi vredno. Napadi na Pirca pa so udarci na vodo in njemu v največjo zabavo. Kakor je prvo notico «podpisalo» «Več gorenjskih duhovnikov» istotako se nahaja na koncu «Slovenčevega» spisa «Več kranjskih meščanov». Zakaj jih pa skrivate za grmom? Menda sta to samo Koblar in Hubad. Taki izmišljeni podpisi naravnost izzivajo veselost, kakor naslednje uvodne besede v «Slovenčevem» članku: «Splošno spoštovanje, katero uživa ravnatelj Hubad v mestu Kranju — —» Kdo se ne smeje? Še Koblar sam se je moral muzati, ko je pisal te neresnične besede.

**Izkopine v Lajhu.** Do 8. t. m. se je odkrilo 37 grobov. Dobilo se je 7 glavnikov, 3 bronaste in 3 železne zapone, 5 železnih pušič, 40 cm dolg nož, 7 kratkih nožev, 2 prstana, dobro ohranjen železen meč, 91 cm dolg (na desni strani kostnjaka), nekaj steklenih korral in zlat denar, menda iz sedmega stoletja p. Kr. Kostnjaki so ležali 20—150 cm pod okrajno cesto.

**Poročil se bo jutri v nedeljo g. Ivan Soklič,** asistent c. kr. državne železnice, z gospico Anico Matiašičevo, hčerko tukajšnjega trgovca g. Martina Matiašiča. Čestitamo!

**Nesreča.** Že zadnjič smo poročali, da so se v soboto zjutraj splasili konji Juriju Zevniku, hlapcu pri gospodu

Fr. Omersu v Kranju. Revez je tako nesrečno skočil, da si je prebil črepinjo na glavi in kolenih. Po hudih mukah je umrl šele v nedeljo v jutro. Pogreba se je udeležilo mnogobrojno občinstva.

**Pri zadnjem premovanju v Kranju** videti je bilo gospoda barona Lazzarinija, ki je prav prijazno občeval s kmeti in z velikim zanimanjem ogledoval razstajljeno živino. Zaman pa smo iskali med razstajljeno živino velikega živinorejca dr. Brejca. Upali smo, da se nam saj sedaj prikaže, ker ni imel takrat časa, ko je bil voljen deželni poslanec. Radovedni smo, kako bode poročal in stavil predloge v tem oziru v deželnem zboru, ker se mu ni zdelo vredno pogledati, kakšno živino imamo kmetje v njegovem volinlem okraju. Če pride na semenj v Kranj, bomo poročali. Več kmetov.

**Volitve v Cerkljah** so — kakor se nam piše — izpadle zopet za kmetško stranko neugodno. Čuditi se ni temu porazu, če se pomisli, kako strastno so agitirali profesorjevi pristaši. Nobena laž jim ni bila pregnusna, samo, da so preslepili volilca. Sedaj bodo novoizvoljeni odborniki lahko izpolnili dano obljubo, da bodo dali, če bodo prihodnjic še izvoljeni, 1000 gl. za ustanovitev konsuma. Radovedni smo le, če bodo to svoto dali iz občinske blagajne ali iz svojih žepov, kar pa niti misliti ni. Kapelan Kos, ki je najbolj brusil pete, bo sedaj lahko ustanovil konsum. In pričakovati sme, da mu bo škof Bonaventura dal mastno faro, morda še Cerkljanško. Tudi profesor Jenko mora biti odlikovan, ker si je v svesti, da je poklic profesorja, katerega plačujejo kmetje, vtikati se v politiko, delati zdražbo med župljani in strastno agitirati za izvolitev svoje stranke. Dobro bi bilo, da bi merodajni faktorji ta dopust na primernem mestu potipali. — Poleg drugih agitatorjev je pricapljal na volišče tudi nek pisar Markič iz Kranja, ki je sedel ves dan s Koracmanom v gostilni, kjer se je vršila volitev in agitiral za nasprotne kandidate. — Vtorek zvečer, ko se je vračal domov iz volišča volilec Janez Barle iz Grada št. 11 okrog desetih, je nekdo — seveda klerikalec nasprotne stranke — nanj ustrelil, a ga ni zadel. O tem bomo poročali obsirneje.

**Iz Naklega** se nam piše, da je tamošnji kapelan Blaž zelo izurjen v trgovski korespondenci in da se priporoča večjim trgovinam, posebno takim, ki imajo opraviti z volno in volnenimi jopicami.

**Nesreča.** Josip Pavlič, posestnik iz Podlonka nad Škofjo Loko, si je pri sekanju dreves tako močno poškodoval levo nogo, da bo najbrž ob njo.

**Poštna zadeva.** V občini Zminec pri Škofji Loki so dobili s 1. t. m. selskega pismonoša.

**Kmetijska podružnica** v Begunjah bo imela v nedeljo, dne 10. t. m. ob treh popoldne v šoli občni zbor z običajnim dnevnim redom in predavanjem g. ravnatelja Gust. Pirca.

**Poboj v Dobu.** V Dobu je bil otvorjen katoliški «konsum za jeruš». Nad 800 litrov žganja je bilo ukletenega v novih, brunnim konzulcem namenjenih prostorih, kjer se je celo nedeljo tekmovalo v žganjepitju. Po končani zadnji svetoletni procesiji, vršeci se okolo župnijskega posestva in novega konsuma, se je vestno nadaljevalo z uživanjem jeruša. Okolu polosmih zvečer jela je moč žgane opojne pijače funkcijonirati. Brata Bremšek prišla sta skrivnostno sladko ginjena za nože in zavratno osuvala pet fantov-sopivcev ter jih na plečih, hrbtu in drugje več ali manj telesno poškodovala. Dva izmed njih sta baje težko ranjena. Z nožem so bili osuveni: Bremšek, Semrajc, Serša, Slobšek in Štrukelj, vsi pristni katoliški konsumarji. Te pobožne poškodovance je dala potem napredna gospa Dolinarjeva naložiti na voz in peljati k zdravniku, da jim zašije in obveže dobljene rane. Tem povodom bodi dovoljeno vprašanje: Jeli kamniskemu okrajnemu glavarstvu znano, da se v novem konsumu točijo brez oblastvenega dovolila žgane pijače, in od kdaj smejo konsumi žganje prodajati tudi ob sobotah zvečer in ob nedeljah, kar je drugim, za to opravičenim Dobljanom zabranjeno?

**V Kamniku** je izvoljen županom gospod lekarnar Josip Močnik.

**Meteorološko poročilo s Kredarice** meseca septembra 1901. Srednji zračni tlak (na 0 stopinj reduciran) 555.45 mm; najvišji zračni tlak je bil 30. septembra in sicer 563 mm, najnižji pa 14. septembra 546.5 mm. Srednja mesečna toplina je bila + 4.2 stopinj C; najvišja + 14.4 stopinj C (10. sept.), najnižja — 0.4 stop. C (17. sept.). Srednja relativna vlaga je znašala 93.2 odstotkov. Padavine je bilo 449 mm in sicer v 15 deževnih dneh. Snežilo je 5 krat, megla je nastopila 19 krat, viharne dnevi pa so bili štirje. Prevladovali so južni vetrovi. Vreme je bilo tudi ta mesec večinoma neugodno za turistiko. Lepi dnevi so bili od 27.—30. septembra.

Slov. plan. društvo.

**Srednjevaški kapelan — zblaznel?** Ob sklepu lista se nam poroča, da je kapelan v Srednji Vasi v Bohinju, znan konsumar, zblaznel in da so ga večeraj odpeljali v blaznico. Koliko je resnice na tem, še ne vemo, ker se nismo mogli pravočasno informirati.

**Okrajni cestni odbor radovljiški** je volil predsednikom g. Tomaža Šuštersiča, oskrbnika fidejkomisnega veleposestva v Radovljici, in g. Ivana Čopa, posestnika v Mostah, njegovim namestnikom.

**V Velesovem** je umrl dne 5. t. m. kapelan Josip Benkovič, star 31 let. Pokojnik je mnogo pisateljval in bil svoj čas urednik «Dolenjskih Novic».

**Opozorjamo** Gorenjce, ki se mude v Ljubljani na današnji inserat g. Frica Novaka, restavraterja v Švicariji in «pri Perlesu» v Ljubljani, katero slednjo je pravkar prevzel.

Na Kranjskem sploh.

**Osebnosti.** Okrajni glavar v Logatcu, g. Ivan Tekavčič pride v Litijo namesto umirovljenega g. Grilla. — Vodstvo okrajnega glavarstva v Logatcu prevzame deželnovaladni tajnik g. Oton pl. Detela.

**V Ljubljani** je umrl 4. t. m. vrli rodoljub gospod Ferdo Krsnik, knjigovodja tvrčke Fr. Ks. Souvan. Bil je najmlajši sin nepozabnega profesorja Janeza Krsnika in stric umrlega pisatelja, deželnega poslanca in graščaka na Brdu, Janka Krsnika. Blag mu spomin!

**Slovenska delniška pivovarna.** Opozarjali smo že na «Ljubljanske kreditne banke» poziv na vpisovanje delnic za prvo delniško pivovarno. Ako se danes k tej stvari vračamo, storimo to zato, ker se nam zdi, da je ta korak «Ljubljanske kreditne banke» za nas Slovence, ki še nimamo velike industrije, neprecenljivega pomena. Saj je pričakovati, da ne ostane samo pri tem podjetju temveč, da «Ljubljanska kreditna banka» o primernem času in ob ugonih razmerah poprime inicijativo še za kako drugo veleindustrijsko podjetje. Vodstvo banke je v previdnih in yseskozi zanesljivih rokah; to nam daje poročstvo, da slovenskemu občinstvu priporoča in bode priporočala samo taka podjetja, katerih rentabiliteta je brezdvomna. Zato naj pa oni, ki hočejo dobro naložiti svoj denar in ki žele, da jim donša — morebiti celo dvakrat ali trikrat — več, ko v hranilnicah ali posojilnicah, pridno segajo po delnicah prvega slovenskega delniškega pivovarniškega podjetja. Subskripcija konča s 15. novembrom t. l.

Križem sveta.

**Kandidatje** narodno-napredne stranke za deželno-zborske volitve na Goriškem so: Za kmetske občine tolminskega okraja gg.: Oskar Gabršček, državni poslanec za slov. kmetske občine in župan v Tolminu; Andrej Vrtovec, učitelj, posestnik in trgovec v Tolminu. — Za kmetske občine goriške okolice: Anton Lokar, župan, posestnik in strojar v Ajdovščini; Miha Zega, župan, posestnik in krčmar v Kanalu. — Za kmetske občine na Krasu: Alojzij Štrekelj, posestnik, učitelj vino- in sadjerejstva; dr. Dragotin Treo, odvetnik v Gorici. — Za trge Bovec-Kobarid-Tolmin-Kanal-Ajdovščina: dr. Henrik Tuma, odvetnik v Gorici.

**Trgovske in obrtne zbornice** se razpuste koncem tega leta, najpozneje pa koncem meseca januarja. Kmalu po razpustu se vrže nove volitve.

**Raznoterosti.** V Budimpešti so zaprli barona Ernesta Walburga, nezakonskega sina pokojnega nadvojvode Ernesta, zaradi sleparij. Sodijo ga v Ljubljani. —

Angleški kralj Edvard ima raka v sapniku. Zdravniki si ga ne upajo ozdraviti. — V Varšavi na Ruskem se je na vežbališču uprl cel polk zaradi slabe hrane. Vojaki so streljali na častnike in enega ustrelili.

**Junaske pritlikavec.** Amerikanci so zelo veseli, da so na Filipinih ujeli pritlikavca Puceto. Ta pritlikavec je 60 let star, in je visok 91 centimetrov. Vsled svoje male postave je v boju za neodvisnost Filipin Amerikancem naredil veliko škode. Priplazil se je v bližino ameriških straž, ne da bi ga straže opazile in je postreljal nad sto ameriških vojakov. Sedaj je tega junaskega pritlikavca ujel ameriški vojak Henry Stepler, ki ga prinesel svojim tovarišem, držeč ga pod pazduho. Vlada je Steplerju dala pritlikavca v dar in sedaj roma Stepler s slavnim pritlikavcem po ameriških mestih in ga kaže ljudem za drag denar. Stepler bode v najkrajšem času bogat mož.

**Umrl** je podkralj Tien-Tsin, Li-Hung-Tschang, največji kitajski reformator, v starosti 78 let.

## Gospodarske stvari.

**Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki.** V mesecu oktobru je vložilo 77 strank K 23.149.78, dvignilo 24 strank K 8.028.26, izplačalo se je posojil 12 strankam K 13.500.—. Saldo blagajnice dne 30. septem. 1901 K 3156.89. Prejemki v oktobru 1901 K 31.061.42. Izdatki v oktobru 1901 K 21.962.35. Denarni promet K 56.180.66. Stanje hranilnih vlog K 235.652.25. Stanje posojil K 170.207.38. Saldo blagajnice 31. oktobra 1901 K 9099.07. Število zadruženikov 117.

Tedenski sejem v Kranju dne 4. t. m.

Prignalo se je 125 glav goveje živine, 1 tele, 70 prašičev, 4 ovce, — koze, 77 buš. — 50 kg: pšenice K 8.20, prosa K 7.—, ovska K 6.50 do 7.—, rži K 7.—, ajde K 6.20, ječmena K 7.—, krompirja K 1.70, fižola (ribniški) K 8.25, mandaloni 6.50, koks 8.50, navaden rdeč 7.50, zelen 7.— do 7.50.

Nekoliko kapljic

160—5

*Maggi's* za zabelo

podeli juhi, bouillon, polivki, sočivju nepričakovano dober okus.

Dobiva se v Kranju pri FRANCU DOLENCU.



**Tinktura za želodec**  
pošilja izdelovatelj

**G. Piccoli v Ljubljani**

„pri angelu“

**edina zaloga na Kranjskem**  
v Ljubljani, dunajska cesta,

v škatljah po 12 steklenic za gl. 1.26, po 24 stekl. za gl. 2.40, po 36 za gl. 3.50, po 70 za gl. 6.50, po 110 za gl. 10.30.

Poštnino mora plačati p. n. naročnik.

Blag. gosp. G. Piccoli v Ljubljani.

Čutim se obvezanega nazvaniti, da Vaša tinktura za želodec ni samo veliko mojim župljanom, katerim sem priporočil njeno uporabo, izvrstno služila, nego da je tudi mene rešila že devetletne hude boleznih na prebavilih.

Pozdravljam Vas s spoštovanjem

**Don Anton Nikolich**

166b—8 župni upravitelj pri Sv. Luciji-Šitaca pri Labinu (Istra).

## Naznanilo.

Usojam si tem potom najljudneje naznaniti, da sem prevzel

### staroznano pivovarnarsko restavracijo Perles v Prešernovih (Slonovih) ulicah.

Moje dolgoletne izkušnje kot blagajniški natakar v največjih zavodih in zadnja leta kot restavratér v Švicariji, omogočejo mi, da vstrežem vsestranskim zahtevam.

Prizadeval si bom, da 3 izbornimi jedili in pijačami zadovolim popolnoma svoje cenjene goste.

Obenem se priporočam gg. tujcem za izborno kosilo in večerjo.

Za mnogobrojen obisk prosim

z velepoštovanjem

186—2

### Fritz Novak

restavratér

v restavraciji Perles in v Švicariji.

## Andrej Boucon

159—9 LJUBLJANA  
Prule (Sredina) št. 18

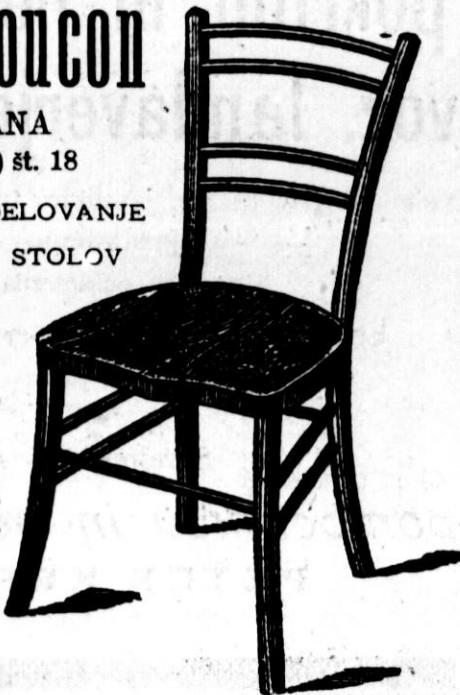
TOVARNA ZA IZDELOVANJE

VSAKOVRSNIH STOLOV

MIZ ZA VRTOVE  
in vseh v to stroko  
spadajočih pred-  
metov, kise izvršujejo  
natančno po naročilu.

Zunanja naročila se iz-  
vršujejo točno in po najnižjih  
cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastoj in  
frankovano.



## Tvrdba R. MIKLAUC

LJUBLJANA, Špitalske ulice števil. 5

naznani da je že popolnoma založena z

### jesenskim in zimskim blagom.

Posebno omeni o svoji jako veliki sukneni zalogi za moške, kakor kamgarn, f. of, ševiot, gorenjsko sukno i. t. d., katero blago prodaja po krojaških cenah, toraj cenejši kakor povsod drugod.

Omenim nadalje tudi, da je v zalogi najnoviješe blago za ženske obleke v vseh barvah in cenah od 30 kr. naprej. Tudi imam prav lepe parhete, kambrike, kotenine, cvilih za postelje, koce, odeje i. t. d.

V vseh vrstah rut vedno zadnje novosti. Toraj povabim sl. občinstvo na nakup, da se prepriča o posebno ugodnih cenah, o dobrem blagu in prijazni potrežbi.

172—29

Splošnovanjem R. Miklauc.

Najceneji in najboljši poljedelski stroji

dobé se pri

Karol Kavšeka nasi.

## SCHNEIDER & VEROVŠEK



Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Vedno velika zaloga gepeljnov, slamo-  
reznic, mlatilnic, čistilnic, jekle-  
nih plugov in sploh vse potrebščine za  
poljedelstvo. 69—29

Tudi vsakovrstna železnina kakor železo,  
traverze, železniške šine, kuhinjska oprava,  
razno orodje za rokodelce i. t. d.

## Alojzij Kraczmér

Prva in največja tvrdka za  
prodajo in izposojevanje glas-  
virjev.

Ljubljana

sv. Petra cesta št. 20.

Velika zaloga kratkih klavirjev in  
pianinov največje popolnosti take  
glede na glas, konstrukcijo kakor na  
trajnost v jako okusni opremi vseh  
slogov. 115—18

Špeciāliteta: pianini z moderatorjem.

Vedna zaloga preigranih klavirjev po najnižjih cenah. — Zavod  
za uglaševanje in popravljanje klavirjev vseh vrst. — Najnižje cene  
za izposojevanje.

Na deželo se tudi izposojuje.

### Zaradi popolne

### opustitve trgovine

se prične dne 11. novembra 1901.

## Velika prodaja blaga

v Kranju „Pri novi tovarni“

nasproti Puppov-tove špecerijske trgovine.

Cene so tako izvanredno nizke za dobro in  
frišno blago, da bo še sedaj bogata zaloga raznega  
volnatega ženskega blaga, pisanega barhanta,  
moškega loškega in brnskega sukna, strikanih  
srajc, tepihov i. t. d. v kratkem izbrana, naj  
torej

## nikdo te prilike ne zamudi

komur je ležeče

189—1

3-10 m moškega sukna izvrstno blago za celo obleko gld. 4-50  
7 krat 78 cm to je za celo žensko lodnato obleko . . . > 1-40  
pisane lepe barhante . . . . . 78 cm za 12—16 kr.  
> > flanele . . . . . 78 > > 20—22 >  
> > barhanste rute . . . . . kos > 19 >  
> > žepne rute . . . . . 3 >  
čajka za cele moške hlače . . . . . za komaj 52 >

kupiti, posebno, ko ima vsak pravico  
blago, s katerim ni zadovoljen

na z a j p r i n e s t i .



Hočete kupiti prav  
dobro slamo-  
reznico ali gepelj?

108-19

Obrnite se na skladišče

## Fran Zeman

v Ljubljani, Poljanska cesta št. 24 („pri Korenu“)  
kjer vselej dobite tudi najboljše mlatilnice, čistilnice  
za žito, mlino za žito in sadje, reporeznice, brane  
za travnike in stroje drugih vrst, posamezne dele in  
klinje. Trambe za vodo in gnojnico, cevi za vodvode,  
se tukaj dobijo najceneje.

Glavna slovenska  
hranilnica in posojilnica  
pisarna na Kongresnem trgu št. 14 tik nunske cerkve  
v Ljubljani  
sprejema in izplačuje hranilne vloge in  
obrestuje po 4 1/2%  
od dne vložitve do dne vzdige brez odbitka in brez odpovedi.  
Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da  
bi se obrestovanje pretrgalo.

139-11

## Otvoritev mesnice.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi  
uljudno naznanjam, da sem **z dnem 19.**  
**t. m. otvoril**

## Novo mesnico

v Kranju št. 180,

v kateri se bode dobivalo vsake vrste meso  
po nizkih cenah.

Priporočam se za obilen obisk

z velepoštovanjem

179-4

**Žiga Killer**  
mesar.

## Zaloga vsake vrste pokritih in nepokritih voz, landaverjev i. t. d.

Vsled dogovora se jemljejo tudi stari vozovi v  
protiračun.

Prevzema posamezna dela

kolarsko, kovaško in sedlarsko

proti jamčenju po nizki ceni.

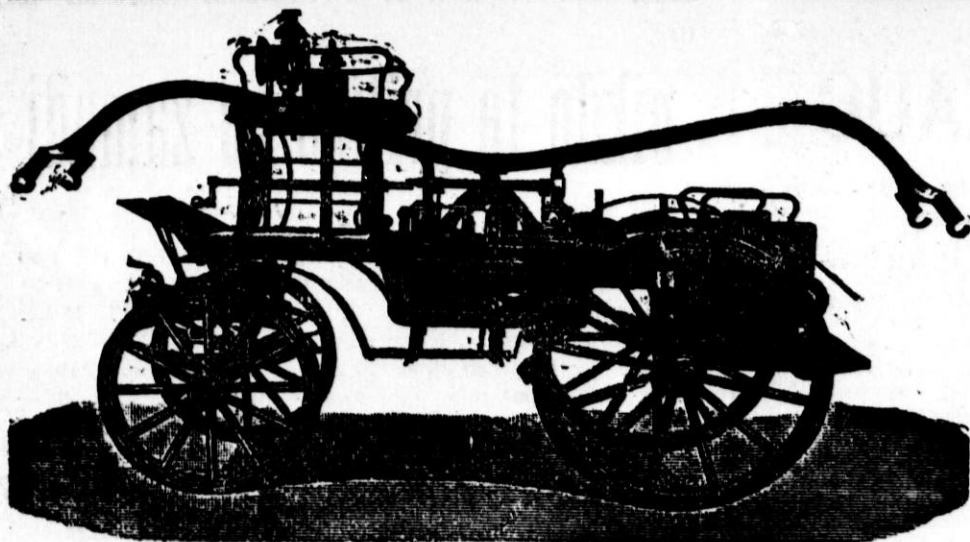
Sprejme se več

*pomočnikov in učencev.*

**PETER KERŠIČ**

Šiška pri Ljubljani.

188-3



C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic,  
kmetijskih strojev, I. moravska mehanična  
tkalnica cevi in pasov

## R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow - Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9  
priporoča 83-43

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebni-  
kom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti  
zmrzlini in s priredbo, da tiste na obe strani  
vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice,  
s kojima zainoreta samo dva človeka opravljati  
delo — naučba v teku treh dni — ter ne po-  
trebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo  
gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve  
i. t. d., kmetijsko orodje in Peronospora-  
brizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno.  
Plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.



## Delniška družba združenih pivovaren v Žalcu in Laškem trgu v Ljubljani.

# PROSPEKT.

Zvesta svojim v lanskej okrožnici navedenim načelom, pričenja **«Ljubljanska kreditna banka»** po svojem enoletnem obstanku, v katerem je prav dobro uspevala, svojo prvo akcijo v večjem obsegu; namreč ustanovitev: **«Delniške družbe združenih pivovaren v Žalcu in Laškem trgu v Ljubljani»**.

Posrečilo se nam je skleniti s posestnikom obeh imenovanih pivovaren pogodbo, ki nam omogočuje spremeniti obe podjetji, katerih izdelki so na Južnem Štajerskem in — zadnji čas tudi na Kranjskem splošno priljubljeni, v delniško družbo.

V to svrhu ukrenemo potrebne korake, da dosežemo od vlade dovoljenje za ustanovitev delniške družbe pod imenom:

### „Delniška družba združenih pivovaren v Žalcu in Laškem trgu v Ljubljani“

katero namen bi bil, obe pivovarni od sedanjega posestnika gospoda Simona Kukeca v Žalcu kupiti in nadalje voditi.

Pivovarna v Žalcu je izdelala po uradnem zapisniku v času	pivovarna v Laškem trgu pa v istem času
od 1. oktobra 1898 do 30. septembra 1899 hl 8.935.—	hl 10.780.—
» 1. » 1899 » 30. » 1900 » 6.590.—	» 11.970.—
» 1. » 1900 » 30. » 1900 » 6.396.—	» 11.270.—

torej v obeh pivovarnah v zadnjih treh letih povprečno na leto 18.653 hektolitrov piva.

Skupna mera obeh objektov znaša

6 ha 26 ar 17 m <sup>2</sup> , od katerih pripada na Žalec
1 » 15 » 16 » in na Laški trg
5 » 11 » 1 »

Na tem površju zavzamejo poslopja v Žalcu 33 ar in 14 m<sup>2</sup>, v Laškem trgu pa 47 ar in 10 m<sup>2</sup>.

Glede cenitve obeh objektov obrnili smo se do gospoda **Bohumila Stanka**, pivovarnika in predsednika velike delniške pivovarne v Nuslah pri Pragi, nadalje do gospoda **Jana Novak-a**, družabnika tvrdke Novak & Jahn, tovarne za opravo pivovaren v Pragi-Bubna, katera oba uživata najboljši sloves v českih pivovarniških krogih.

Oba gospoda odzvala sta se radovoljno našemu povabilu ter se mudila meseca junija poleg dveh naših zaupnikov v v Žalcu in v Laškem trgu, ogledujé si natanko obe pivovarni. Iz njunega strokovnega poročila posnemamo sledeče:

**Pivovarna v Žalcu** je urejena za letno izdelavo 8000 hl piva.

**Varnica** je napravljena za 40 hl litja in zelo praktično izvedena; potrebno vodo daje **vodnjak** v pralnici in je kakovost te vode za izdelavo piva izvrstna.

**V kvasilnici** je dvajset sodov za kvašenje à 20 hl; kleti za zalogo imajo pa prostora za 2800 hl.

**Sladarnice** so tri manjše podzemeljske in jedna večja nadzemeljska.

Po nazoru izvedencev se letna produkcija piva v Žalcu z malimi investijskimi troški lahko zviša na 15.000 hl. V ta namen morala bi se na že rezervovanem prostoru sezidati nova sladarnica in popolniti klet za zalogo po načrtu, ki je že izgotovljen.

**Pivovarna v Laškem trgu** ima **varnico** za 70 hl litja in novo dosti dobro izpeljano **kvasilnico** s 24 sodi za kvašenje.

**Kleti za zalogo** imajo prostora za 4500 hl, so v dobrem stanju in opremljene s primernimi ledenicami.

**Sladarnica** je na levem bregu reke Savinje v hiši, v kateri je tudi **pivovarniška restavracija**.

Potrebno vodo dajo **trije studenci**, katerih dva sta na lastnem svetu, tretji glavni najvišje ležeči pa na tujem svetu; vendar je uporaba istega **zemljknižno zavarovana**.

Pri sedanji uredbi kvasilnice in kleti za zalogo se lahko sklepa na letno najvišjo produkcijo 14.000 hl; vendar bi bilo po nazoru gospodov izvedencev mogoče s primernim zveščanjem kletij in z napravo nove sladarnice v neposredni bližini glavnih objektov zvišati produkcijo do 25.000 hl.

Glede plodnosti obeh pivovaren si dovoljujemo na kratko sledeče navesti:

Cena izdelovanja piva v obeh pivovarnah pride povprečno na **K 15-20** za 1 hl (v tej ceni so obseženi vsi stroški za režijo in amortizacijo), prodajna cena je pa **K 19-25**; tedaj ostane pri vsacem hektolitrju **K 4-15** dobička, pri čemer se niti ne računa, da je za pivo v steklenicah veliko večja.

Kakor spredaj navedeno, znaša letna povprečna produkcija obeh pivovaren 18.653 hl. Ako se vpošteva 12% tno osušenje, ostaje za prodajo 16.425 hl piva in to množino je računati pri sestavljanju kalkula za plodnost podjetja.

Na podlagi predloženih številk in nameravanega delniškega kapitala v neobhodno potrebnem znesku **K 600.000** bi se že pri **neizpremenjeni produkciji obrestoval delniški kapital z 11-3%**, ter sta **naša izvedenca trdno prepričana**, da poslovni uspehi obeh pivovaren s spredaj navedeno izpremembo in **spretnim vodstvom postanejo še mnogo ugodnejši**.

Gospoda izvedenca cenita **obe pivovarni s posestvom vred**, nadalje vstevši **vso opravo, sode za zalogo in prevažanje**, vendar **brez fundusa instructusa na K 500.000**. Fundus instructus, pivo, slad in hmelj bilo bi posebej upoštevati.

Gospod Simon Kukec, posestnik tvrdke S. Kuketž, se nam nasproti zavezuje, da prepusti novi delniški družbi obe svoje pivovarni v Žalcu in v Laškem trgu z vso opravo, kakor spredaj navedeno, nadalje z vsem fundusom glasom dveh inventarijev, katera imamo v rokah, **za skupno svoto K 550.000** in se izjavlja pripravljenim **udeležiti se 3 jedno tretjino delniškega kapitala pri novi delniški družbi**.

Z ozirom na to, da se bode moralo prevzeti tudi pivo in zaloga družega blaga še posebej, zvišal se je delniški kapital na **K 600.000**, razdeljen v 3000 popolnoma vplačenih se na imejitelja glasečih delnic po K 200, od katerih prevzame 1/3, to je 1000 delnic à K 200 tedaj za K 200.000, gospod Kukec kot plačilo, tako da ostane za subskripcijo samo 2000 delnic à K 200.

Priglasila za delnice podjetja pod trdko:

181—3

### „Delniška družba združenih pivovaren v Žalcu in v Laškem trgu v Ljubljani“

**sprejema Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani od 20. oktobra do vstevši 15. novembra t. l. in veljajo za subskripcijo naslednji pogoji:**

- 1.) Vsak subskribent dobi glasom svoje prijave pripadajoče delnice v nominalni vrednosti, to je à K 200.
- 2.) Pri subskripciji se mora vložiti **za vsako podpisano delnico K 40 kavcije**, katera se obrestuje od dne vplačila od 31. marca 1902 po 4%; ostalih K 160 je plačati po prejemu **oblastvenega dovoljenja** za ustanovitev te delniške družbe v obrokih, katere bode določila **«Ljubljanska kreditna banka»**. Ako bi se ostali znesek vplačal po 31. marcu 1902, je zavezan vsak subskribent plačati ob enem 5% tekočih obresti od tega dneva naprej.
- 3.) **Delnice so udeležene užé pri poslovanji od 31. marca 1902 nadalje.**
- 6.) V slučaju, da bi kak subskribent v določenem roku ostalih K 160 z odpadajočimi obrestmi pri blagajni **«Ljubljanska kreditne banke»** ne vplačal, konča njegova pravica do subskribiranih delnic, ter je **«Ljubljanska kreditna banka»** opravičena razglasiti, da je vplačana kavcija zapadla.
- 5.) Po dovršenem uplačilu subskribovanih delnic bodejo se iste izročile gospodom delničarjem s tekočim dividendnim kuponom opremljene in na imejitelja se glaseče delnice.
- 6.) Po preteku za subskripcijo določenega roka in po dovršeni razdelitvi bode **«Ljubljanska kreditna banka»** obvestila subskribente, koliko delnic je odpadlo na njihove prijave.
- 7.) Ako bi se nameravana delniška družba, iz katerega vzroka koli najdalje do 1. oktobra 1902. ne ustanovila, je **«Ljubljanska kreditna banka»** zavezana pri njej vplačane kavcije s 4% obrestmi od dne vplačila p. p. subskribentom vrniti, s čemer se pravice do izročitve delnic in zaveza k prejemu taistih konča.

Ljubljana, dne 19. oktobra 1901.

**Ljubljanska kreditna banka.**

Stanje hranilnih vlog:  
1,100.000 K.

Rezervni zaklad:  
nad 31.000 K.

## Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom  
sprejema hranilne vloge vsaki dan in jih obrestuje

po 4 $\frac{1}{2}$  odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica  
za vložnike plačuje iz svojega. 164—8

## Lekarna „pri zlatem orlu“

Ljubljana, Jurčičev trg 2

M. ph. Mardetschläger, lekar in kemik, J. SVOBODE nasl.  
80—30 čevljarski most.

Kupite ali naročite po pošti iz te lekarnе sledeča pripoznana  
domača sredstva:

Dunajske želodečne srčne kapljice, krč tolažljive, 1 steklenica  
20 h, 6 stekl. 1 K.

Želodečne kapljice. 1 stekl. 20 h, 3 stekl. 1 K.

Odvajalne kroglice, v plehastih skatulah à 40 h, 3 skat. je 1 K.  
Tinktura zoper kurja očesa in flašter zoper kurja očesa in trdo  
kožo à 40 h, 60 h, 80 h.

Fluid za vnanje drgnenje, zoper trganje, pomirljivo sredstvo 1 ste-  
klenica 1 K.

Trpotčev sok, kašelj pomirljiv, 1 stekl. 1 K.

Prašek zoper kašelj, sliz razkrajajoč, 1 skat. 40 h in 1 K.

Železo-kroglice v sladkorju ali oblatih delajo in pomnožujejo kri,  
1 K in 2 K.

Kina-železo-Malaga za slabotne in bolne osebe, 1 stekl. 2 K.

Kapljice za zobe, pomirljivo sredstvo, steklenica 20 h in 40 h.  
Najboljše in pravo ribje olje, steklenica 70 h in 1 K, pri odkupu  
6 steklenic zaračuni se samo 5 steklenic.

Nadalje se priporoča redilna štupa za živino, za rogato, za  
prašiče in konje v skatulah 60 h in odprto pol kile 1 K.

## JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru,  
obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stólpne  
križe, štedilnike i. t. d. 85—29

Špecialiteta: valjični zastori (Rollbalken).

## Adolf Hauptmann

tovarna

53—34

oljnatih barv, firnežev, lakov  
in kleja

— v Ljubljani. —

Ilustrovani cenik brezplačno in poštine prosto.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na doma stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovoljijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Naprodaj je več novih in rabljenih

## HARMONIK

nemškega in dunajskega sistema. Kje se zve v  
upravnistvu „Gorenjca“. 185—3

## Ivan Sartori

ključavničarstvo in trgovina z železnino ter  
vsake vrste stroji

v Radovljici (Gorenjsko). 187—2

Tu se dobivajo

družinski šivalni stroji Singer od 28 gld. do 35 gld.

krojaški " " " " 34 " " 45 "

družinski Ringsifer . . . " 50 " " 65 "

veliki " za krojače " 62 " " 73 "

" " za čevljarje " 75 "

Slamoveznice . . . . . " 38 " " 60 "

Za vsaki stroj se jamči, in se lahko  
na mestu poskusi.

Stroji dajo se tudi na obroke.

## Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

Velika zaloga zgotovljenih oblek  
za gospode, dečke in otroke  
konfekcije za dame.

— Solidno blago po čudovito nizkih cenah. —

Ceniki se razposiljajo zastonj in poštine prosto. 178—4

## A. Tschinkelna zet

Ljubljana.

Prva in edina  
domača tovarna

cikorije,  
figove kave,  
kanditov,  
kandiranega sadja  
in konseru

priporoča priznano dobre in cene  
svoje izdelke. 68—32

